

ΤΑ ΦΛΕΓΟΝΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΕΛΛΗΝ ΠΟΙΗΤΗΣ ;

(Τι άπαντεούν οι Δημ. Καμπούρογλους, Άνδρ. Καρκαίτισας, Χρ. Βαρλέντης κλπ.)

Α'.

Ο Ιστοριογράφος κ. ΑΗΜ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΥ-ΓΑΟΥΣ έστειλε την έξής άπάντησι :

»Αι' ότοι έπίτρησα εις τα 40, έπαισα ν' αντιλαμβάνομαι την σύγχρονον ποιήαν. Εις τα νεανικά μου έτη έκ των συγχρόνων μου έπρωτίμων τον Προβελέγγιον. Ο «Θησεύς» του με είχεν ένδοξαίσει, όπως έκ των σημερινών νεωτών ελάττωσα τον μάγον Βαΐαρωίτην, ός και τον Παπαρηγόπουλον, διά τα άρχαίως έμνεύσεως έργα του.

»Τά σημερινά ποιήματα των νεωτέρων ποιητών μας, ός: κατά τα άλλα έκαισος ποιή, τά θεωρώ ός 'Εθραϊκής έμνεύσεως, προϊόντα δηλαδή μιας άμείσεως ζώνον ποιημάτων, μιμομένην τον Βιβλικόν άποκαλιπτικόν ύμνον.

»Τό ότι ο 'Εθραϊσμός και ο 'Ελληναςμός εις τα πάντα αντίπένεται, δέν είνε ότερο αυτόν. Ως προς την γλώσσαν, είμα διεισότης, δηλαδή λατρεία τό άπείριστον, όμοιομόρφος όμοίων, μεγαλοφώνος άλλοιόν, λαξευτός τέλειον, έπαφροδίτος όμοίων, διαγής και λεπτεπίλετον τις άρχαίως γλώσσας, και τό μυστηριώδες τριεφρόν και βασιλευστικόν της δημούσεως.

»Δημούδη όμως δέν έννοώ την τοιαύτην, την ζουλαίαν. Ως ποιητήρισα και άλλοτε, οι 'Ελληνες ούδέποτε ήσαν ποίμενες. Ένωθί της δημούδη των πόλεων, την τελειοτάτην, πληρεστάτην και όμοιομόρφον γλώσσαν των παραμυθίων.

»Ο άγνώμον άμειότερος τής γλώσσας — την καθαφεύρισαν δηλαδή την τουατήν δημούδη — και πλάττον ίδιόσ του λ'έξει, σμετριζεται τά διακρίματα του 'Εθνους και των αιώνων, καταδεικνύν δέ και έλληνικήν άπομνηστικήν άίσιας, καλαίσθησιας και άνεταγμένον οικονομικόν βίον, ίδιώς έλληνικήν άνεταγμένην μητρούς.

»Ως εκ τούτου, φρονώ ότι μάλλον έξ ιδιοτροπίας γράφομαιν οίτως οι αδαητολόγοισ της σημερινής λογογράφου και ποιηται.

»Εκ των λαλικών ζώντων ποιητών — έξαιρέσει των δραματικόν :

»Τόν Βλάχον έκτιμώ νεοφώς ός αίσθητόν θεματοφύλακα του παρελθόντος, έπιτογής κατά της έπιτολιωτόσης αντίδρωντα.

»Τόν Συνοδιόν διά τό ήθος του ίδεών του.

»Τόν 'Ιω. Καμπούρογλου διά την τοιφερότητά του.

»Τόν Στρατήγην άγαπώ διά τό ήθος και τό σθένος του.

»Τόν Παλαμάν έκτιμώ ός θαυμασίον ύποστηρικτήν του ήττονος λόγου.

»Τόν Δροσίνην ός μυθογράφον και ζωολογικήν στίχων.

»Τόν Πολέμην ός ερωτικόν τραγουζαγία του.

—Είμα κοινασμένος ! είπε. Θά ξανακλαγιάσω... Χαίρετε...

Και άφορ έλασε τό σκαλί του, πού τό είχε δεμμένο με μιá ζωντή άλυσίδα από τά πόδια του κρεβατιού του, πλάγριας και πάλι στο κρεβάτι του.

Στό μεταξύ τό σκαλί γήμισε στην κερκελόπορτα του κελιού, άλλεζόντας άγχοα.

—Προσέξτε ! έπανέλαθε ο δεσποφύλακας στον Μάζ Κορμζ. Τό σκαλί αυτό είνε επικίνδυνον... Μη πλησιάζετε !...

Μά ο άτυχημένος διεμνησθέν ήταν από τους άνθρώπους, πού όμοιομορφών μπρός στα έμποδία.

—Σκοπίστε τό σκαλί ! διατάξε έναν από τους άνδρες του, ο όποιος κρατούσε στα χέρια του ένα όπλατουβόλο.

Ο Κλήν άκουσε αυτά τά λόγια του Κορμζ και πετάχτηκε άμέσως άπ' τό κρεβάτι του, για να προσπεύσει τό άγαιμηνον του σκαλί... Η σφαιράς όμως του όπλατουβόλου, πού άρχισε να σκορπίζει τον ήνατο μ' ένα ξερό, άπαισιον κρότο, ξάπλωσαν κάτω δυό πτώματα συγχρόνως : τό Κλήν και τό σκαλιό του !...

Άλλο όμοιο δοάμα συνέβη στο κελί του Ράο. Ο σωρευτήης του Φοίνκ προτίμησε, άνά να πέση στα χέρια τής αστυνομίας, να χορηγή τό λαμπό του μ' ένα ξεφωρά, μόλις μ'έ άντίκρινσε.

Αυτό είνε τό τρομερό σκάνδαλο των φυλακων της νήσου Γουεζέφι. Οδούκλινος ο Τύπος και ή Βουλή άσολογήθηκαν με την ύπόθεσι αυτή. Τί σημασία όμως μπορούν να έχουν ή συζητήσεις, όταν δέν λαμβάνονται άλλα μέτρα, σκληρά και άπορασιατικά, για να έξαρασισθί από τήν όρση του τό κακό, πού δηλητηριάζει σήμερα τον όργανισμό της 'Αμερικής ;

JAMES LLOYD

Ο Γεράσιμος Μαρκοράς

διετήν.
»Τόν Νιρθέανν ός χρονογράφον και νεοφώς ός άνθρώπον.
»Τόν Στεφάνου ός εφινέστατον εισηγητήν του συμβολισμού εν 'Ελλάδι, του όποιού, φρονιμάτατα, άπεσώθη λίαν έγκρίσεως.

»Τόν Σουρήν άναγνωρίζω ός έμμετρον μεγαλοφώνον.
»Τόν Μαρανον έκτιμώ διά την προσπάθειαν, νεοφώς δέ διά την έπιτηδεύση, μεθ' ής άπέτυχε τό όνομά του.

»Τόν Χριστοθεασαίην προσησθάνω ός συνεχίζην πως του Κρηστάλλη.

»Τόν Μαστούκαν άγαπώ, έπίσης και τον Παπαντωνίου και τον Άστέρην (Καραζαλίον), διά τό φωτεινόν μέλλον των.

»Έρχομαι τώρα εις την 'Επταήρην.

»Τόν Μαρκοράν θεωρώ ός ιερόν ανάμνησιν ποιήσεως άλλης εποχής, ήν δέν ήγάτησα.

»Τόν Λασκαράτον θαυμάζω διά τον άπόλυτον οίξορασιασμόν του.

»Τόν Τσακασιάνον άγαπώ διά τον εφθόνον αυτοθρόνισμόν του.

»Τόν Μαρτζώκη, τον Μαξίλην, τον Χρυσομάλλη, τον Καλοσγούρον, ός γλυκυστικόν υμνάται της ποιητικής πατριδος του.

»Τόν Μακεδόνα Σαματζίδην θεωρώ ός ζωοκινητικόν άνάμνησιν παραφωζμένων ένεινόντων.

»Ο Χατζίκος, ο Ζαλοκώστας, ο 'Ηλιόπουλος, ίσως δέν θέλουν να τους ένοχλήσω, έπαυόντας αυτούς.

»Τέλος δέ τους 'Αλέξ. Πάλλην, Βασιλικόν ή Χατζόπουλον, Μαλακασήν, Γρυπάρην, Πορφύραν ή Συφωμον, Πασαγιάνην, Βλαχογιάνην ή 'Επαχίτην, 'Εφταλιώτην ή Κλεάνθην Μιχαηλίδην, μετά συμπαιθίας άναγνωρίζω ός ένδοξαίμεδες ιεροφάτας ίδεών έπιδεικτικόν συζητήσεως διά φιλικής μεταφωζιάσεως.

»Ζητών συγγνωμήν άν παρελήφα τίνα και μη έχον σπουδαίους λόγους ν' ανακρίσω την διά τον Προβελέγγιον ψήφον μου.

Υποσημείωσις

Δ. Γρ. Καμπούρογλου»

Ο δημοσιογράφος ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ άπέστειλε την έξής άπάντησιν :

«Φίλε κίριε,

»Υποθέτω, πως δέν παίρνετε και τον Σουρήν εις την ερωτήσιν σας. Έξαιτός είνε πρώτος εις τό είδος του, άπαράμιλλος, και τό Παναγιώτην έχει τρανοαίμασει την γνώμη του περί αυτού. Τώρα οι άλλοι, Μαρτζώκας, Προβελέγγιος, Δροσίνης, Μαρτζώκας, Πολέμης, όλοι έχον τον ποιητικόν τους τάπαντον άδωροφρονιστήν και ή νεοέλληνηκή ποιήσις πολλά τους χορησεί, Ο Παλαιός όμως νομίζω ότι βλέπει κάπως μακρότερα από τους άλλους, άγνοείται ν' άνεβή κάπου ψηλότερα. Οι άγνοες του με κάνουν να μαντεύω τον ποιητήν άνωτέρων

Α. Καρκαίτισας»

Ο ποιητής ΧΡ. ΒΑΡΛΕΝΤΗΣ άπάντησε :

«Κίριε συντάκτη.

»Η άπάντησις επί της ερωτήσεως του «Άστους» τις ο πρώτος των ζώντων 'Ελλήνων ποιητών, μοι φαίνεται πολύ δύσκολος, άν όχι αδύνατος.

»Ποίον να είπω, τον Παλαμάν, τον Μαρτζώκη ή τον Σουρήν ;

»Ο πρώτος έχει τόσα πλεονεκτηματα, τόσα ελλειπτάματα, τόσα κατ'ήματα, τόσους δυσλόγους έπιρροασμούς, και ο δεύτερος, ο Μαρτζώκας, μάστα κίριε, διά τον άποον τριτόλοπον τόσο και τόσο λόγιόμας, έχει να έπιδείξη ίσως τά τελειότερα ποιήματα της Νεοέλληνηκής φιλολογίας με τους βαρβαρίους στίχους του. Και ο Σουρής, με τόσην άφύεσιαν, με Ρωμαϊκήν ποιητάς άφύεσιαν, άλλα και με τόσην εφίτην, τόσην έμνευσιν, τόσην άνεξαρτησίαν και ίδιόν του φως, και τό νεοφώτερον, 'Ελληνικήν ψυχήν.

»Αλλ' άφορ πρόκειται να έκλέξω έκ των τριών, θα φωνάζω με κάπου ξεφάντομα, ο Σουρής !...

»Μεθ' ύπολήψεως :

Χρ. Βαρλέντης»

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟ : ΑΙ άπάντησεις των κ. κ. Ι. Γρυπάρη, Ζαχ. Παπαντωνίου, Παναγ. Συνοδιού, κλπ.